

„Zöld ecsettel” a Budalakknál

Az elmúlt hónapokban kezdte meg a Budalakk a környezetbarát festékek gyártását. „Fessen zöld ecsettel!” — hirdeti a vállalat legújabb jelmondatával. Új fejlesztési elgondolást is tükröz ezzel: több éves program keretében szeretnék átállni a környezetre ártalmatlan festékek előállítására. Az új olajfestékek, többek között a Standolit család, már ilyen módszerrel készül. Az Alpei barnát augusztus elejétől már gyártja is a Budalakk szegedi gyáregysége. Ígérik, hogy a hagyományos olajfestékekből is megfelelő kínálatot biztosítanak továbbra is.

Gond viszont a disperzit gyártása és forgalmazása körül továbbra is akad, mert jelenleg még kézzel töltik dobozba a kedvelt falfestéket. Szeptembertől azonban egy legújabb terméke, a Szabinol rozsdagátló alapozó, amely az eddigi miniumnál „bagyáregysége. Ígérik, hogy a hagyományos

A vagyonyjegy meg a többiek

Értékpapírok a vállalatoknál

„Ne csak ismétlegessük, hogy a dolgozók érdekelték a vállalati nyereség növelésében, hanem tegyük lehetővé, hogy valóban, közvetlenül érdekelték legyenek!” Az utóbbi években akár a vállalatoknál, akár az irányítói szférában mind gyakrabban lehetett hallani így, vagy hasonló megfogalmazásban a korszerű követelményt. Egyre világosabban vált ugyanis a felismerés, miszerint a leszűkített személyes — legjobban a darabbérrel jellemezhető — érdekltség nem eléggé hatásos, ha mai, versenyképes produkcióval kíván egy kisebb vagy nagyobb termelőszövetkezet előállni. Ehhez a kollektív teljesítményben való, mégis közvetlen érdekltség lehet célravezető az új kihívásoknak kitett magyar gazdaságban is. A kellő hatás eléréséhez régi eredetű, de a mai követelményekhez igazított, finomított eszközök megvannak, alkalmazásukra a politikai elhatározás megszületett.

az új követelményekhez, a változó korhoz való alkalmazkodás. Am észre kell vennünk benne a korábbi módszerek bizonyos fokú kritikáját is. A tudomány már régebben feltárta, hogy a tulajdonformák egyszínű alkalmazása egyszerűen nem eléggé hatékony, másrészt az érdekek érvényesítését illetően is eltér a céloktól. Ez utóbbira a leginkább közlelő példa, hogy a termelőeszközök tulajdonosának: a társadalom egészének érdekei helyett sok döntésben inkább részérdekek — iparági, nagyvállalati, esetleg vállalatvezetőségi érdekek — érvényesülnek.

mennyiségi és jogi megszo- ritásokkal — eladott értékpapírokkal kapcsolatban. Nálunk például a Taurusnál „érdekltségi jegynek”, a Villanyszerelőipari Vállalatnál „vagon-jegynek” hívják a vállalati embereknek szánt értékpapírt.

Az „eladott” vagy „embereknek szánt” kifejezések a sajátosságokra, ezek közülönbségére utalnak. A hazai kísérletek között ugyanis foglalkoznak olyannal is, amelyben a dolgozó nem fizet a neki juttatandó érdekltségi jegyért. Ezt — az elképzelések szerint — a „vállalatba befektetett évekkel” érdemli ki. Azaz a hagyományos kifejezéssel vezetett törzsgárdát ezzel a formával becsülik meg, ezen értékpapírok alapján kap — az éves nyereség mértékének megfelelő — osztalékot. Ez utóbbi változat természetesen az említett két előny közül „csak” az egyiket kínálja: a kollektív teljesítményben való érdekltséget. A másikat: a fejlesztési források növelését nem érinti.

Befektetett évek

Úgy tűnik, hogy — mint a KB-állásfoglalás fogalmaz — „az alapvető tulajdonformák változatos kombinációja” — e korábbi gyengeségeket nagyrészt kiszűri. A társadalmi tulajdonforma meghatározó volta a biztosíték arra, hogy a helyi közösség ne tudjon elszakadni az összerdekektől. A termelőcsoportokban meglévő személyes és kollektív érdekltség pedig — várhatóan — azt szavatolja, hogy ne történhessen egészségtelen mértékű jövedelemközpontosítás a gazdaságban. Azaz a megtermelt jövedelem ott szolgálhassa a fejlesztést, a megújulást, ahol a jövedelem létrejött (s ne a másutt keletkező veszteségeket „tömje be”, konzerválván a rossz struktúrát).

A gyakorlati kísérletezés néhány hazai vállalatnál már a KB-állásfoglalás előtt kezdetét vette. Az értékpapír elnevezése — miként tartalma, gyakorlata is — igyekszik eltérni az ehhez hasonló nyugati változatoktól. Ott nagyrészt „alkalmazott”, „elsőségi”, „érdekltségi” részvényekről beszélnek a dolgozóknak —

Alkalmazkodás és kritika

A szándék megerősödését két tényező is elősegítette: ez a párt Központi Bizottságának a társadalmi, gazdasági kibontakozásra vonatkozó állásfoglalásából jól kitűnik. Egyrészt kimondja a dokumentum, hogy a fejlesztési források bővítéséhez a vállalati eszközök mobilizálása mellett „a lakossági pénzeszközök hatékony, előnyös befektetésére” is lehetőséget kell teremteni. „Ezt szolgálja — így az állásfoglalás — az értékpapírok formáinak bővítése, forgalmuk szélesítése”. Azaz gazdasági nehézségeink közepette nem mondhatunk le azokról az erőforrásokról, amelyek a lakosság körében halmozódtak fel, s ma még nem mindig a gazdaság épülését, fejlődését szolgálják. Ezeket is az előrevívő, fejlődéshozó kezdeményezésekre, célokra kell fordítanunk.

A másik tényező, amely a lakossági pénzek fejlesztésbe való bevonását ma siettetni, épp az, amiről a bevezetőben szó esett. Az együttes, közös teljesítményben való közvetlen érdekltség emberi igénye. Mint az állásfoglalás fogalmaz: „Meg kell teremteni a lehetőségeit, feltételeit, hogy az erre kész dolgozók saját anyagi eszközeikkel a vállalati vagyony gyarapításában és hozamának növelésében személyes érdekltséget vállalhassanak”. Ehhez az alapvető tulajdonformák változatos kombinációjával kell megfelelő kereteket létrehozni: így a természetes gazdasági erők, mozgások, impulzusok összehatása egy, a mainál hatékonyabb értéktermelés lesz.

A nálunk újnak számító ösztönzésű forma elsősorban

Kontroll is!

A forrásokat — az állásfoglalás szavai szerint — „az erre kész dolgozók saját anyagi eszközeikkel” gyarapíthatják. Vagyis a lehetőségeket kell megteremteni, s ha a dolgozók látnak jövőt a vállalatban, bíznak az ott összpontosuló technikában és szakértelemben, akkor ezt fejük, kezük munkája mellett finálisan, pénzzel is kifejezésre juttathatják. A váltott érdekltségi, vagy vagyonyjegyek egyrészt igényelt jelentenek a vállalat jövőbeni céljaira, másrészt ezek elérésének személyes szándékát, ám ezzel együtt a végrehajtás folyamatos kontrollját is „igérik”!

Molnár Pál

Kút — garanciával

Szólunk már egy régebbi írásunkban arról, hogy elapadt a hajdani székhatáti iskola kútja. Régebbi nem iskola már, kettőshatári alkotóházként szolgál, így a kút hiánya még fájóbb: nem ihatnak a környéken lakók, legföljebb a maguk kútjából pocsoljavizet, és víz nélkül nem működhet maga az alkotóház se. Nyaranként különböző táborokat rendeznek itt más-más népművelési csoportnak, fél volt, víz nélkül „kútbaesnek” a nyári táborok.

Arról is szoltunk egy másik írásunkban, hogy a vízügyi igazgatóság tanácskozára hívta össze az érdekelteket. Azért ő, mert minden dokumentáció rendelkezésére állt. Előző írásunkban még kénytelenek voltunk említeni, hogy azért állt meg a kútjavítás ügye, mert azt se tudták, ki a gazda. A város gondnokság képviselője többek között azt is elmondta ezen a tanácskozáson, hogy kapcsolatba léptek a ceglédi kút-fúrókkal, és két lehetőségre számíthatnak: vagy elég lesz egy gyöngébb kútjavítás, körülbelül kétszáz ezer forintért, vagy újat kell fúrni. Az új ára megközelítette az egymilliót, de ennyi pénze a városnak nincsen egy tanyai kútra, tehát az is megeshet, hogy hamarosan nem lesz kútja a székhatáti alkotóháznak. A víz-ügyesek fölhivták akkor a figyelmet, ne egyetlen céggel tárgyaljanak, és főleg ne a legdrágábbikkal, mert így, egyszerű gazdasági számításokkal is el lehet érni, hogy valami ne valószínűsítson meg, illetve sokszorosába kerüljön. Azon a tanácskozáson jelentette be a Bartók Művelődési Központ igazgatója, hogy társadalmi munkában fölajánlotta segítségét az egyik olajosbrigád. Az is lelkesedett azonnal, aki percekkel azelőtt még aggodalmakkal volt tele: mégis lehet megoldás!

Örömmel írjuk le, hogy azóta hozzáfogtak az olajosok a javításhoz, másfél héten belül be is fejezték, vizet fakasztottak a kiszikkadó kútból, és garanciát is vállaltak érte. Erről azonban érdemes részletesebben is szólnunk.

Három szocialista brigádból toborozták össze azt a huszonhárom embert, aki a kút körül dolgozott. Volt olyan nap, amikor csak hárman, másikon négyen, harmadikon hatan voltak, de megérkezésük után két perccel már mindig dolgoztak. Jártak oda a szomszédok, és jó páran fölöllegesnek mondták az igyekezüket: ez a kút rossz, ide újat kell majd fúrni, és a munka tehát kidobott pénz. Nyilván sokkal inkább hatott az újságból olvasott közel egymillió költségség, ami nézetük szerint elkerülhetetlen lesz, de megint meg a javítási szándékból végzett rengeteg munka. Néhányan már kétmilliót emlegettek.

Kétszázötvenöt és fél méterre mentek le fúrójukkal az olajosok, és harmincméteres homokdugót fúrtak át. A korábbi adatok szerinti eresztették bele először, illetve a hozzá illő vékonyab- bat, nehogy megrongálják a csövet, de a talpa felé közeledve észrevették, az alsó traktusban az is vastag. Kihuzigálták a csöveget, még vékonyabb fúrót raktak rá, és újra eresztgették vissza. Kompresszorozás, öblítés következett utána. Az öblítővízben, annak egy literjében négyujnyi üledék jött föl, addig szivatták tehát, amíg kristálytisza víz nem kaptak.

A bűvarshivattyúról már az elején kiderült, hogy annak semmi baja nincsen. A biztonság kedvéért a korábbi hétméteres mélység helyett harminc méterre tették le. Bár a kútfejen maradt kézi pumpa az első lökethez hoz már föl, szereltek mellé egy vízcsa-

pot, is, így tavasztól ősziig nem kell pumpálni annak se, aki kintől vízi a vizet. Hogy télen se lehessen semmi akadály, a pumpa szivócsövet is megtoldották és a csövekre rakodott alga-tenyészetet is eltávolították savazással. Huzamos használat esetén is többszörösen adja a kút a legtipusozottabb szükségletnek is, de fölajánlotta a három brigád, amíg ők Szeged körzetében lesznek, garanciát vállalnak érte.

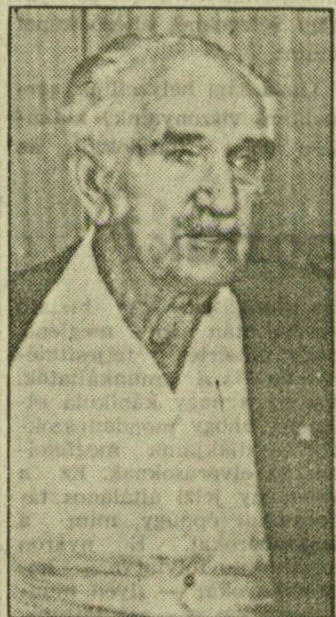
Alkalmam volt találkozni néhány közreműködő olajosjal is. Mondták, egyre nehezebb társadalmi munkára buzdítani, hiszen mindenki kénytelen a saját dolgait előtérbe helyezni, de értelmes célokért készséggel vállalkoznak bármikor. Amikor első írásunk megjelent, azonnal elkezdődött az önkéntes toborozás. Ritkán használjuk ilyen alakban ezt az igét, de ez a megfelelő, mert többen kezdtek emlegetni, ennél hasznosabbra és szakmájukhoz közelebbre nem fordíthatják idejüket. Ha ugyanis víz nincsen, hiába ölt már bele súlyos pénzeket a város az alkotóházba, semmire nem használható.

Olajosok, köszönet érte!
Horváth Dezső

Hulladéktároló Aszódon

Aszód mellett építik az ország első, különleges hulladékot fogadó telepét. A kivitelezés fővállalkozója, a Földgép Általános Mélyépítő Vállalat, már elvégezte a 90 hektáros terület úthálózatának, energiaellátó rendszerének és vízhálózatának kiépítését, s jelenleg a tereprendezésen dolgoznak. Ehhez összesen 700-800 ezer köbméter földet kell megmozgatniuk. Hozzáálltak a tárolóhelyek kialakításához is. A hulladék egy része acélhordókban és konténerekben kerül majd ide, ahol betonnal, vízzáró agyaggal, gumiréteggel borítják. Erre legfelül földréteg kerül, amit fűmaggal vetnek be. A hulladék másik részét a vízzáró agyagrétegre ásott gödrökbe temetik, szintén agyag-, gumi- és földréteggel takarják, majd a felszint gyepesítik. Az 500 millió forintos beruházással létesülő telep 200 budapesti és Pest megyei vállalat, szövetkezet és intézmény hulladéklerakó helye lesz.

Bodor Mihály köszöntése

Nyolcvanadik születésnapján, tegnap, csütörtökön délután köszöntötték a városi pártbizottság Bodor Mihályt, a munkásmozgalom ismert szegedi alakját. Ebből az alkalomból érdemes felidézni a mozgalmas életút néhány jelentősebb állomását. A Kiskundorozsmai József Attila Tsz-ben, 1966-tól nyugdíjazásáig a Taurus szegedi gyárában dolgozott. Munkásságát pártunk és kormányunk több magas kitüntetéssel ismerte el, így tulajdonosa a Szocialista Hazáért Erdemrendnek, a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékéremnek, valamint többször részesült Munka Erdemrend kitüntetésben is. Bodor Mihályt születésnapján Bartha László, a megyei és Fraknói Gábor, a városi pártbizottság titkára köszöntötte és átadták a megyei pártbizottság emléklapját és ajándékait.